

8

EKONOMICKÝ RŮST, VÝKYVVY VÝKONU EKONOMIKY

Produkce a růst

- Životní úroveň závisí na schopnosti země produkovat statky a služby
- Z hlediska časového se životní úroveň mění
 - V USA během minulého století průměrný příjem měřený jako reálné HDP na hlavu rostl asi 2 % ročně
- Životní úroveň závisí na produktivitě práce

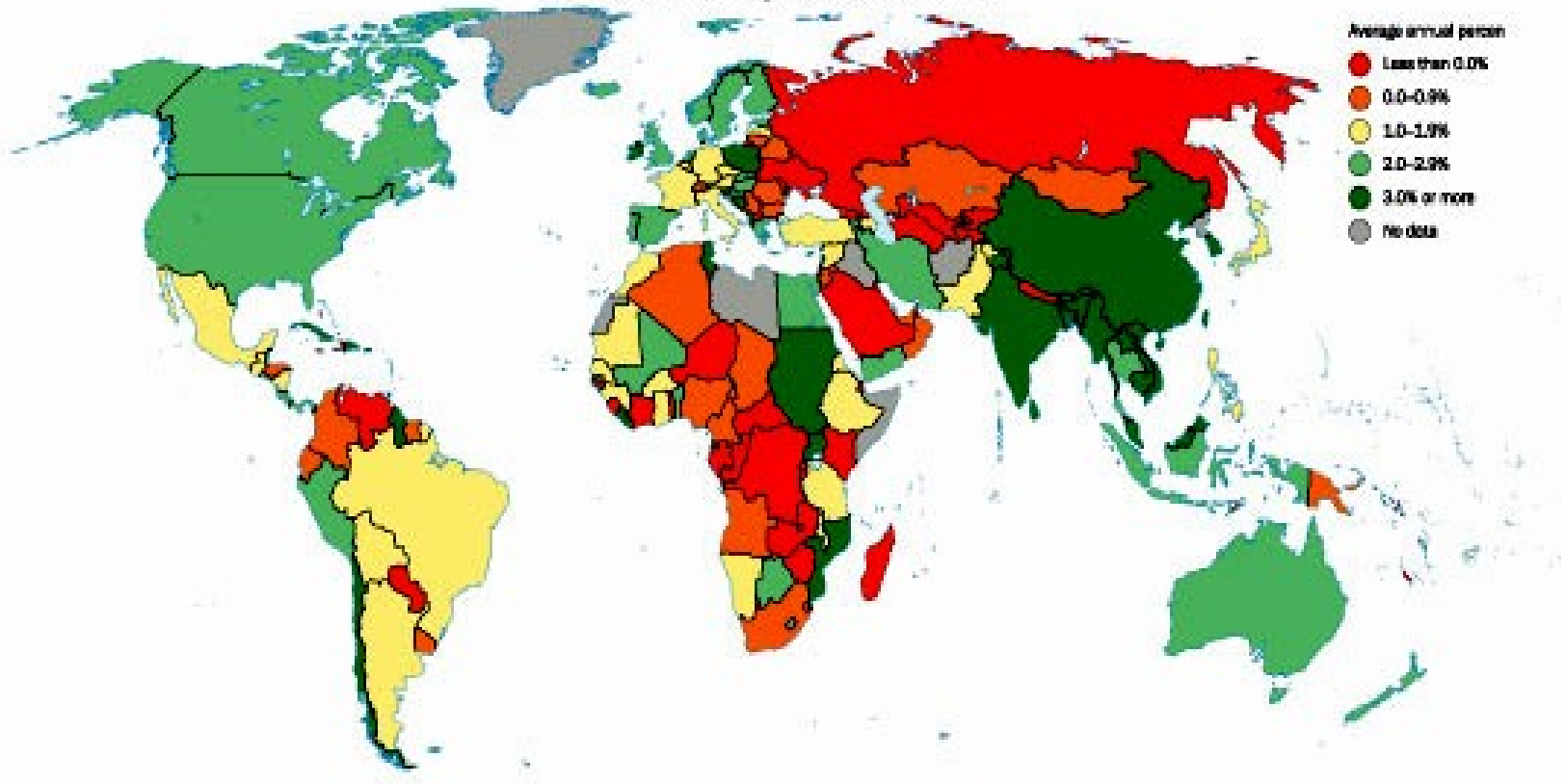
Ekonomický růst ve 20. století, životní úroveň

Country	Period	Real GDP per Person at Beginning of Period ^a	Real GDP per Person at End of Period ^a	Growth Rate (per year)
Japan	1890–2000	\$1,256	\$26,460	2.81%
Brazil	1900–2000	650	7,320	2.45
Mexico	1900–2000	968	8,810	2.23
Canada	1870–2000	1,984	27,330	2.04
Germany	1870–2000	1,825	25,010	2.03
China	1900–2000	598	3,940	1.90
Argentina	1900–2000	1,915	12,090	1.86
United States	1870–2000	3,347	34,260	1.81
India	1900–2000	564	2,390	1.45
Indonesia	1900–2000	743	2,840	1.35
United Kingdom	1870–2000	4,107	23,550	1.35
Pakistan	1900–2000	616	1,960	1.16
Bangladesh	1900–2000	520	1,650	1.16

^aReal GDP is measured in 2000 dollars.

Růst HDP na hlavu

GDP per capita growth, 1990-2003

Ekonomický růst

- Ekonomický růst = růst potenciálního produktu
- Roční tempa růstu se zdají malá, ale každoročně se skládají
 - = akumulace tempa růst během určitého období
- Pravidlo 70
- **Efekt dohánění** = Chudší země rostou rychleji než bohaté
- důležitá: **produktivita**
 - = množství statků a služeb, které vyprodukuje pracovník za hodinu

Na čem závisí produktivita?

- Přímo ovlivněna výrobními faktory:
- **Fyzický kapitál** = druhotný VF (stroje, budovy)
- **Lidský kapitál** = znalosti a schopnosti – ovl. vzdělání, praxe, zkušenosti
- **Přírodní zdroje** – obnovitelné + neobnovitelné (nejsou nutné pro vysokou produktivitu)
- **Technologie** = výrobní postupy

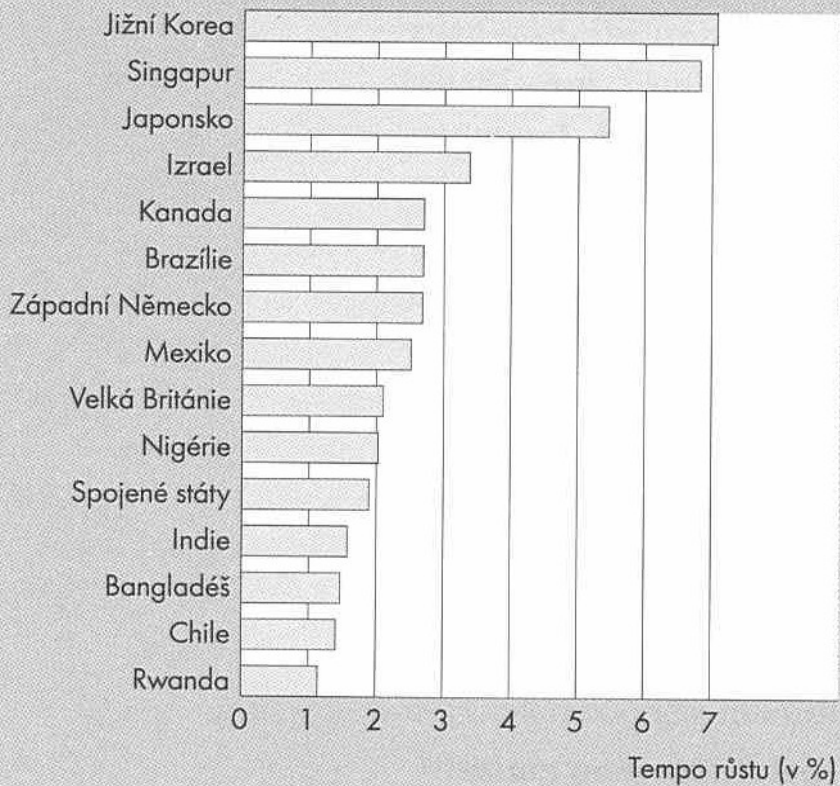

Přírodní zdroje

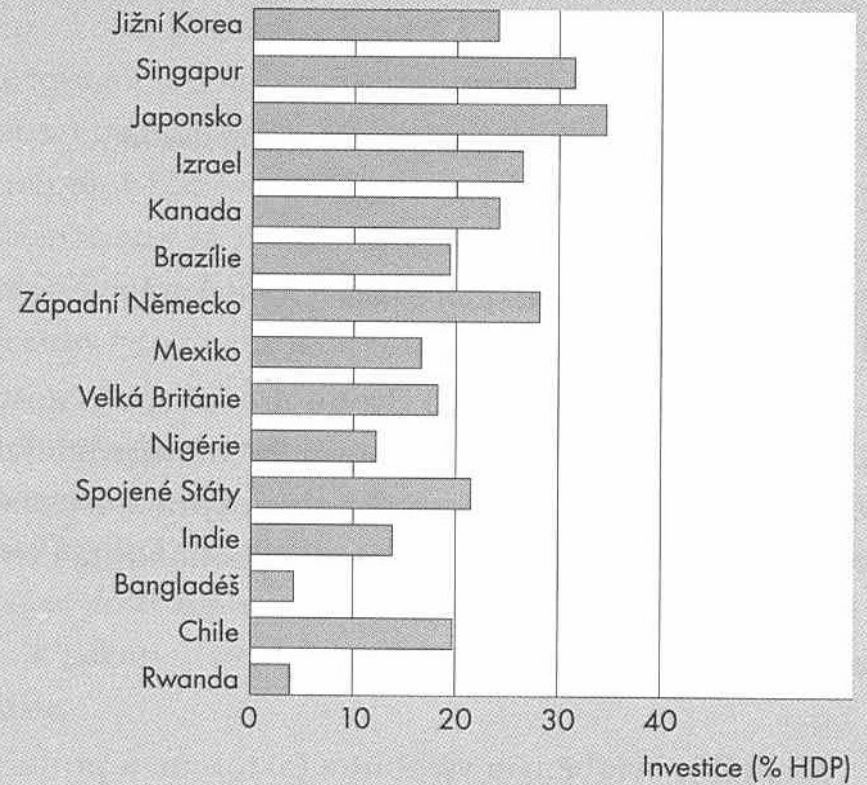
- Je světový růst dán omezeností přírodních zdrojů?
- Vliv technologií = lze překonat omezení:
 - Nižší spotřeba, vyšší výtěžnost, nahrazování obnovitelnými, recyklace ...
- = Hospodářský růst může trvat trvale
- Vyčerpávání zdrojů = vzácnost = růst ceny přírodního zdroje
- Ceny surovin očištěné o inflaci stagnují, příp. dokonce klesají

Investice a růst

(a) Tempo růstu (1960-1991)

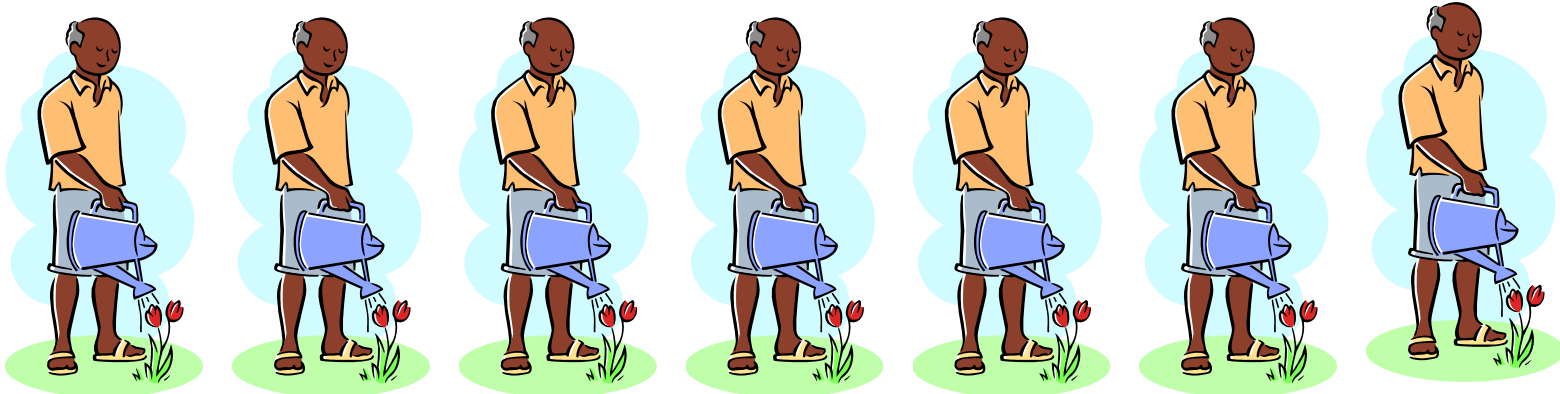

(b) Investice (1960-1991)

Růst počtu obyvatel?

- Růst počtu obyvatel je ve vztahu s ostatními faktory (přírodní zdroje, kapitál, technologický pokrok)
- Dopad na společnost je otázkou debat

Co je příčinou hladomoru?

- Růst počtu obyvatel světa = menší podíl na jednoho obyvatele?
- Ne nedostatečná nabídka potravin, ale selhání rozdělování

Role státu

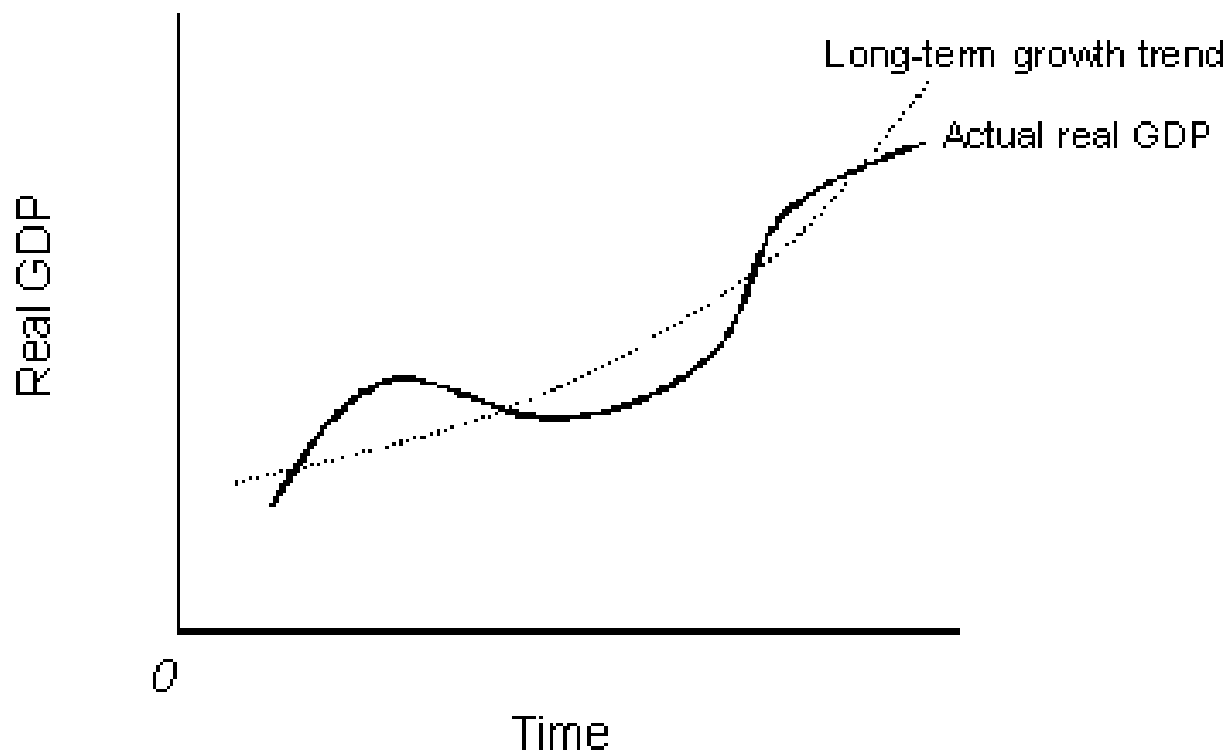
- Vlády mohou zvýšit produktivitu, a tedy životní úroveň:
 - Podpora úspor a investic
 - Přilákání zahraničních investorů (FDI)
 - Podpora vzdělávání; vědy a výzkumu (problém: únik mozků)
 - Ochrana vlastnických práv (bezpečnost investic)
 - Politická stabilita

Trend X cyklus

- **TREND** = dlouhodobá míra ekonomické expanze
- **CYKLUS** = krátkodobé fluktuace okolo trendu
- Potenciální produkt = max. dlouhodobě udržitelný výkon ekonomiky

Cyklické fluktuace

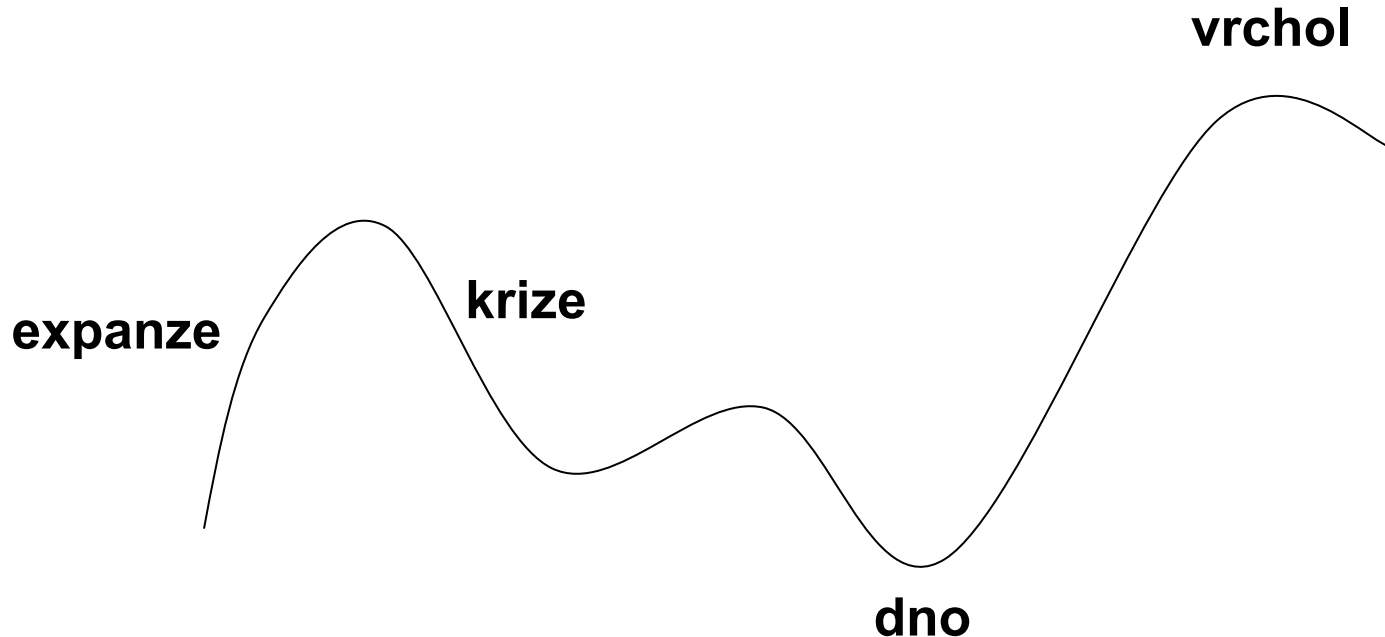

Hospodářský cyklus

- **mezera výstupu** = potenciální – skutečný produkt
- **perioda** = časový úsek jednoho hospodářského cyklu
- **recese** = pokles výkonu + pokles cenové hladiny
- **slumpface** = pokles výkonu + růst cenové hladiny

Fáze hospodářského cyklu

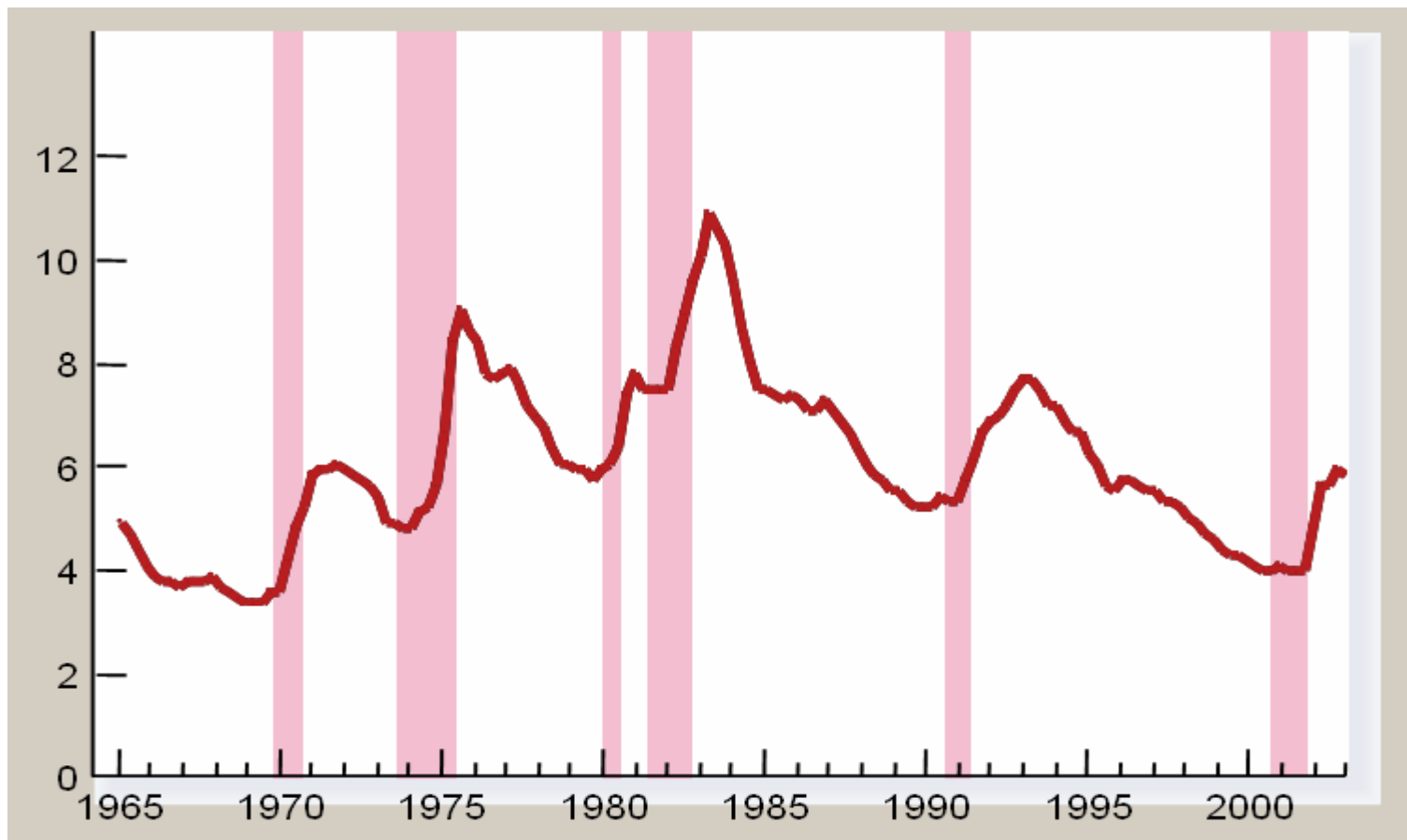
■ Recese X deprese

Fluktuace

- Ekonomická aktivita fluktuuje
 - = ve většině let produkce zboží a služeb roste, někdy ale ne
- Nepravidelné, nepředvídatelné
- Většina makroekonomických veličin fluktuuje společně
- Pokles výkonu → růst nezaměstnanosti

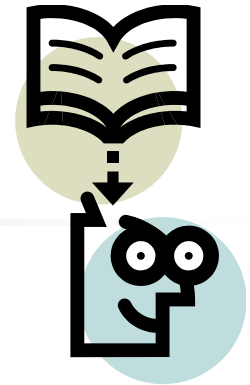
USA – vývoj míry nezaměstnanosti

Příčiny kolísání HDP

- externí X interní
- investice
- inovační cykly
- vládní politika
- externí šoky

- **Tomáš Munzi: Konec krize, možná jen iluze**

<http://cepin.cz/cze/clanek.php?ID=925>